

H. III

APLIKACIJA ZA USTAVNO
PRAVO I ZA USTAVNO
SOPREKODNO PRAVO

02.03.2015. 17:00

Број: 46-00-377/07

46-00-377/07

Република Србија

ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД

Узб бр. 397/14

02 MAR 2015 . год.

Београд

Атешнице за ресетовање

Београд

У прилогу овог акта достављамо вам отправак одлуке Врховног касационог суда под горњим бројем од 05.02.2015. са свим списима, с тим да доставницу са потврдом пријема вратите суду, а одлуку задржите за евиденцију.

Управитељ писарнице
Марија Антонић

M. Antonijević

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Узп 397/2014
05.02.2015. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Олге Ђуричић, председника већа, Драгана Скока и Лидије Ђукић, чланова већа, са саветником Весном Мраковић, као записничарем, одлучујући по захтевима за преиспитивање судске одлуке, поднетим од стране Агенције за реституцију, Јединице за конфесионалну реституцију из Београда, Масарикова 5, и Српске православне цркве, Епархије бачке, Српске православне црквене општине Гардиновци, поднетом преко пуномоћника Мирослава Николића, адвоката из Београда, 27. марта 11/1, са Републиком Србијом, коју заступа Државни правобранилац Републике Србије, против пресуде Управног суда 24 У 18936/13 од 10.12.2014. године, у предмету враћања имовине, у нејавној седници већа, одржаној дана 05.02.2015. године, донео је

ПРЕСУДУ

Захтеви се **УВАЖАВАЈУ**, преиначава се пресуда Управног суда 24 У 18936/13 од 10.12.2014. године, тако што се тужба тужиоца Републике Србије **ОДБИЈА**.

Образложење

Побијаном пресудом Управног суда 24 У 18936/13 од 10.12.2014. године уважена је тужба Републике Србије и поништено је делимично решење Агенције за реституцију Републике Србије - Јединице за конфесионалну реституцију број 46-00-00377/07 од 15.11.2013. године, које је донето по захтеву Српске православне цркве, Епархије бачке, Српске православне црквене општине Гардиновци и којим је усвојен захтев и на име одузете имовине и на име накнаде за одузету имовину утврђује се право својине Српске православне црквене општине Гардиновци на пољопривредном земљишту у укупној површини од 19.08.74ха на катастарским парцелама и у идеалним деловима означеним у диспозитиву тог решења, а које су биле уписане у лист непокретности бр. 5 КО Гардиновци као пољопривредно земљиште у државној својини носиоца права коришћења Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде Републике Србије. Решењем је обавезана Република Србија да Српској православној црквеној општини Гардиновци пренесе у својину, а Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде Републике Србије

истој преда у државину наведене непокретности у року од 30 дана од дана извршности решења. Органу надлежном за упис права на непокретностима је наложено да изврши упис права својине у корист Српске православне црквене општине Гардиновци – Епархије бачке, Српске православне цркве са седиштем у Гардиновцима на непокретности из овог решења у јавне књиге у којима се врши упис права на непокретностима. У погледу преосталог дела захтева, који се односи на враћање површине од 25.89.59 ха обрадивог пољопривредног земљишта ће бити одлучено накнадно посебним решењем јер за решавање, још нису сазрели услови.

Захтев за преиспитивање судске одлуке су поднели Агенција за реституцију, Јединица за конфесионалну реституцију из Београда, заведен у Врховном касационом суду под бројем Узп 397/2014, и Српска православна црква, Епархија бачка, Српска православна црквена општина Гардиновци из Гардиноваца, чији је захтев заведен под бројем Узп 73/2015. Како се наведеним захтевима побија законитост исте пресуде Управног суда, 24 У 18936/13 од 10.12.2014. године, Врховни касациони суд је, на основу сходне примене одредбе члана 328. став 1. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ бр. 72/11), на коју упућује одредба члана 74. Закона о управним споровима („Службени гласник РС“ бр. 111/09), спојио поступке по захтевима ради економичности поступка и доношења јединствене одлуке, тако што је списе предмета Узп 75/2015 спојио списима предмета Узп 397/2014, под којим бројем ће се даље водити.

У захтеву за преиспитивање побијане пресуде, поднетом на основу одредбе члана 49. став 2. тачка 3. Закона о управним споровима, због повреде закона и повреде правила поступка, подносилац, Агенција за реституцију, Јединица за конфесионалну реституцију из Београда истиче да је погрешан став Управног суда да диспозитив оспореног решења није јасан и одређен и да није извршив, већ да је тај диспозитив управо јасан и одређен и извршив, а да су у више стотина случајева, на основу одредбе члана 30. и члана 33. Закона о враћању имовине црквама и верским заједницама, таква решења и извршена. Указује на то, да је, за случај да је диспозитив неизвршив, такво решење суд требало да огласи ништавим, што није учинио. Наводи да Управни суд не разликује начин стицања својине на покретним и на непокретним стварима, те да не стоји повреда одредбе члана 198. став 2. Закона о општем управном поступку, како је то навео Управни суд. Сматра да је неоснован став Управног суда да парцела која се враћа треба претходно катастарски да се издвоји у посебну парцелу, које становиште би било и супротно одредби члана 27. Закона о пољопривредном земљишту, а поступање по налогу Управног суда из побијане пресуде би било правно недопуштено. Истиче да је Управни суд доношењем побијане пресуде повредио одредбу члана 32. став 1. Устава Републике Србије, као и Закон о управним споровима, Закон о парничном поступку, Закон о општем управном поступку, Закон о основама својинско правних односа, Закон о државном премеру и катастру и Закон о враћању имовине црквама и верским заједницама, па предлаже да Врховни касациони суд захтев уважи, укине побијану пресуду и предмет врати Управном суду на поновно одлучивање.

У захтеву за преиспитивање побијане пресуде, поднетом на основу одредбе члана 49. Закона о управним споровима, подносилац Српска православна црква, Епархија бачка, Православна црквена општина Гардиновци истиче да је пресуда донета уз повреду правила поступка из члана 26. став 1. тачка 4. Закона о управним споровима, јер је Управни суд имао законску обавезу да тужбу одбаци, будући да се оспореним управним актом не дира очигледно у право тужиоца или у његов на закону засновани интерес. Сматра да закон није био поверљен, нити је могао бити повређен на штету тужиоца, имајући у виду разлоге на којима је суд засновао побијану пресуду. Наводи да је пресуда донета уз битне повреде правила поступка из члана 2. и члана 33. став 1. Закона о управним споровима, јер је Управни суд донео побијану пресуду на основу чињеница које нису утврђене на одржаној усменој јавној расправи. Наводи да је пресуда донета уз повреду одредби члана 29. у вези са чланом 10. став 2. Закона о враћању имовине црквама и верским заједницама, као и уз повреду правила поступка из одредбе члана 198. став 2. Закона о општем управном поступку, јер је изрека оспореног управног акта јасна, одређена и извршива, а предмет враћања прецизно опредељен. Указује на повреду одредбе члана 16. став 1. и став 4. Закона о основама својинско правних односа, јер деобу заједничке ствари могу да захтевају само сувласници, а не и Управни суд, као и повреду одредби члана 13. истог закона, јер деоба предметног земљишта не може да се изврши пре него што Агенција за реституцију донесе коначно решење у поступку реституције. Указује на одредбу члана 22. став 2. Закона о уређењу судова у вези са чланом 16. став 4. Закона о основама својинско правних односа и члана 148. Закона о ванпарничном поступку, којима је изричито прописано да је само основни суд у ванпарничном поступку надлежан да врши деобу заједничке имовине. Истиче да је Управни суд имао законску обавезу да тужбу одбаци, као непотпуну и неразумљиву, те да је Управни суд доношењем побијане пресуде повредио материјалноправне одредбе члана 76. Закона о државном премеру и катастру, погрешно заузимајући став да диспозитив оспореног решења није извршив. Доносећи побијану пресуду, суд је повредио право на заштиту имовине, право на имовину и право на правично суђење, а пресуда је донета супротно пракси тог истог суда, као и управној пракси Агенције за реституцију, о чему прилаже доказе. Предлаже да суд захтев уважи и укине побијану пресуду.

Противна странка није доставила одговор на захтеве.

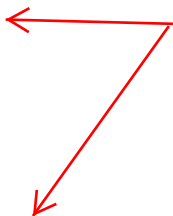
Поступајући по поднетим захтевима и испитујући побијану пресуду у границама захтева у смислу одредбе члана 54. Закона о управним споровима ("Службени гласник РС" 111/09), Врховни касациони суд је нашао:

Захтеви су основани.

Према разлозима образложења побијане пресуде, основано се тужбом оспорава законитост решења туженог органа због повреде закона. Управни суд сматра да диспозитив оспореног решења није јасан, одређен и извршив, јер се не зна који део, односно делови катастарске парцеле број 1194 КО Гардиновци се враћају у својину Српској православној црквеној општини Гардиновци, односно које делове Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде Републике

Србије треба да црквеној општини преда у државину и на који орган надлежан за упис права на непокретностима треба да изврши упис права својине у корист Српске православне црквене општине Гардиновци. По оцени Управног суда, чињеница да се Српској православној црквеној општини Гардиновци враћа 190874/729720 идеалних делова на КП бр. 1194, а да се не зна на ком делу је парцела која се враћа у оквиру парцеле која има површину 72.97.20 ha, повређена је одредба члана 198. став 2. Закона о општем управном поступку, јер диспозитив решења није кратак и одређен, па се, по налажењу Управног суда, не може враћати имовина и утврђивати право својине на делу парцела ако та парцела претходно није катастарски издвојена у посебне парцеле, због чега је потребно да тужени орган у поновном поступку поступи по примедбама суда, те да, након правилно и потпуно утврђеног чињеничног стања, донесе нову и на закону засновану одлуку.

Оцењујући законитост побијане пресуде, Врховни касациони суд налази да се основано наводима захтева указује на то, да је пресудом повређен закон на штету подносиоца захтева. Оспореним делимичним решењем туженог органа од 15.11.2013. године усвојен је захтев Српске православне цркве – Епархије бачке – Српске православне црквене општине Гардиновци из Гардиноваца и на име одузете имовине утврђено право подносиоца на пољопривредном земљишту у укупној површини од 19.08.74 ha на катастарској парцели бр. 1194 на идеалним деловима како је то наведено у диспозитиву решења, при чему је парцела уписана у лист непокретности бр. 5 КО Гардиновци као пољопривредно земљиште у државној својини носиоца права коришћења Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде. Република Србија је обавезана да Српској православној црквеној општини Гардиновци пренесе у својину, а Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде Републике Србије истој преда у државину наведене непокретности у року од 30 дана од дана извршности овог решења. Органу надлежном за упис права на непокретностима је наложено да изврши упис права својине у корист Српске православне црквене општине Гардиновци – Епархије бачке – Српске православне цркве са седиштем у Гардиновцима на предметној непокретности у јавне књиге у којима се врши упис права непокретности. Овакав диспозитив решења је, према налажењу Врховног касационог суда, у свему сачињен у складу са одредбом члана 198. став 2. Закона о општем управном поступку („Службени лист СРЈ“ бр. 33/97 и 31/01, „Службени гласник РС“ бр. 30/10), јасан је и одређен и подобан за извршење у складу са одредбама члана 30. и члана 33. Закона о враћању имовине црквама и верским заједницама („Службени гласник РС“ бр. 46/06), па су супротни наводи у разлозима образложења побијане пресуде неосновани. Физичка деоба парцеле на којој постоји право сусвојине није услов за враћање одузете непокретне имовине према Закону о враћању имовине црквама и верским заједницама, како то погрешно сматра Управни суд, јер се у конкретном случају ради о стицању права својине на основу одредбе члана 20. став 2. Закона о основама својинско правних односа, на начин и под условима одређеним Законом о враћању имовине црквама и верским заједницама, и то сусвојине на непокретности из члана 13. став 1. Закона о основама својинско правних односа, дакле, на ствари када је део сваког од сувласника одређен сразмерно према целини (идеални део). Стога је, по налажењу Врховног касационог суда, правно неутемељен став Управног суда да имовина не може да

се враћа и утврђује право својине на делу парцеле, пре него што је та парцела претходно катастарски издвојена у посебне парцеле, а такође је и правно неутемељен налог да тужени орган, Агенција за реституцију, изврши парцелацију, односно физичку или цивилну деобу парцела које су предмет поступка, јер тај орган на такво поступање није овлашћен законом.

Тужбом у управном спору који је вођен у Управном суду под бројем 24 У 18936/13 Република Србија, као тужила, је тужбу поднела против оспореног решења Агенције за реституцију – Јединице за конфесионалну реституцију од 15.11.2013. године због погрешне примене закона – одредбе члана 4. Закона о враћању имовине црквама и верским заједницама. Тужила сматра да одредбом члана 4. Закона о враћању имовине црквама и верским заједницама није прописана обавеза, већ овлашћење Републике Србије, као обвезника враћања имовине, да уместо одузете да накнаду у виду друге одговарајуће имовине или да исплати новчану накнаду, па како се тужила противила накнади у виду друге одговарајуће имовине, тужени није могао да донесе решење којим се захтев усваја. Сматра да није било места усвајању захтева до правноснажног окончања поступка по одредбама Закона о враћању имовине и обештећењу, јер се на овај начин доводе у неравноправан положај друге странке у поступцима враћања имовине.

Оцењујући законитост решења оспореног у управном спору које је донела Агенција за реституцију – Јединица за конфесионалну реституцију број 46-00-00377/07 дана 15.11.2013. године, Врховни касациони суд налази да је решење у свему правилно и на закону засновано, да су у поступку његовог доношења оцењене све релевантне чињенице и изведени докази битни за одлучивање у овој управној ствари, те да су за доношење решења дати правилни и јасни разлози, које у свему прихвата и овај суд.

Одредбом члана 4. Закона о враћању имовине црквама и верским заједницама ("Службени гласник РС" 46/06) је прописано да се одузета имовина враћа, по правилу, у натуралном облику или се накнађује у виду друге одговарајуће имовине, а тржишна новчана накнада се исплађује само ако враћање у натуралном облику или у виду друге одговарајуће имовине није могуће.

Имајући у виду наведену законску одредбу, Врховни касациони суд налази да су неосновани наводи тужбе Републике Србије да је оспореним решењем повређена одредба члана 4. Закона на штету Републике Србије, нити је тужила наводима тужбе, а ни присуством на усменој јавној расправи, доказала да ће спровођењем оспореног решења бити доведене у неравноправан положај друге странке у поступцима враћања имовине. Стога Врховни касациони суд налази да су наводи тужбе неосновани.

Врховни касациони суд је посебно ценио наводе захтева Српске православне цркве, Епархије бачке, Српске православне црквене општине Гардиновци који се односе на недостатак активне легитимације Републике Србије за подношење тужбе против оспореног решења, па је нашао да они нису основани. Како је оспореним решењем наложено, ставом два, Републици Србији

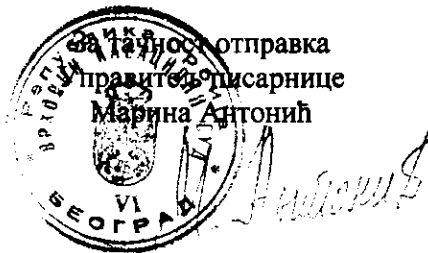
да Српској православној црквеној општини Гардиновци пренесе у својину, а Министарству пољопривреде, шумарства и водопривреде, као држаоцу непокретности, преда у државину непокретности које су предмет враћања, овај суд сматра да постоји активна легитимација Републике Србије, досадашњег титулара својине, за подношење тужбе у управном спору у конкретном случају.

Са изнетих разлога, Врховни касациони суд је нашао да су захтеви за преиспитивање побијане пресуде основани, па је, на основу одредбе члана 55. став 2. Закона о управним споровима, уважио захтев за преиспитивање побијане пресуде Управног суда и исту преиначио тако што је тужбу одбио.

ПРЕСУЂЕНО У ВРХОВНОМ КАСАЦИОНОМ СУДУ
дана 05.02.2015. године, Узп 397/2014

Записничар,
Весна Мраковић, с.р.

Председник већа – судија,
Олга Ђуричић, с.р.

ан